

AVRUPA KONSEYİ

ÇOCUKLARLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURULMASINA DAİR AVRUPA SÖZLEŞEMESİ

(ETS NO: 192)

Bölüm 1- Sözleşmenin amaçları ve tanımlar

Madde 1- Sözleşmenin amaçları

İşbu Sözleşmenin amacı:

- a) Kişisel ilişkilere dair kararlara uygulanacak genel ilkeleri belirlemek;
- b) Kişisel ilişkinin düzgün şekilde kullanılması ve kişisel ilişki süresinin sonunda çocuğun derhal geri dönmesini sağlamaya yönelik uygun koruma tedbirlerini ve garantileri tespit etmek;
- c) Merkezi makamlar, adli makamlar ve diğer kurumlar arasında çocuklar ile ana ve babalarının ve çocuklarla aile bağlan bulunan diğer şahıslar arasında kişisel ilişkiyi iletirmek ve geliştirmek için işbirliğini oluşturmaktır.

Madde 2-Tanımlar

İşbu Sözleşme'nin amaçları bakımından:

- a) "Kişisel ilişki", aşağıdaki anlamları ifade eder.
 - i) Çocuğun mutlak olarak birlikte yaşamadığı, 4 veya 5. maddelerde belirtilen kişinin yanında sınırlı bir süre için birlikte kalması veya görüşmesi;
 - ii) Çocukla söz konusu kişi arasındaki her türlü iletişim şekli;
 - iii) Söz konusu kişiye çocuk hakkında, ya da çocuğa bu kişi hakkında bilgi aktarımını.
- b) "Kişisel ilişki kararı", yetkili bir adli makam tarafından onaylanmış veya resmi şekilde düzenlenmiş veya asıl belge olarak kaydedilmiş ve icra edilebilir olan kişisel ilişki kurulmasına dair bir anlaşma da dahil olmak üzere kişisel ilişki kurulması hakkında bir adli makam kararını ifade eder.
- c) "Çocuk", bir Taraf Devlette hakkında kişisel ilişkiye dair bir karar verilebilen yada icra edilebilen, 18 yaşından küçük kişiyi ifade eder.
- d) "aile bağları," bir çocuk ile büyükanne ve büyükbabası ya da erkek ve kız kardeşleri arasındaki mevcut ilişkiler gibi hukuki yada fiili aile ilişkisinden kaynaklanan yakın ilişkileri ifade eder.
- e) "adli makam", bir mahkeme veya eşit yetkileri haiz idari makamı ifade eder.

Bölüm II - Kişisel ilişki kararlarına uygulanacak genel ilkeler

Madde 3- İlkelerin uygulanması

Taraf Devletler, adli makamlar tarafından kişisel ilişkiye dair kararlar verilirken, değiştirilirken, ertelenirken ya da iptal edilirken bu bölümde yer alan ilkelerin, uygulanmasını sağlamak üzere gerekli olabilecek yasal ve diğer tedbirleri kabul edeceklerdir.

Madde 4- Çocuk ile ana ve babası arasında kişisel ilişki

- 1) Bir çocuk ile ana ve babası birbirleriyle düzenli şekilde kişisel ilişkiyi elde etmek ve sürdürmek hakkına sahiptirler.
- 2) Bu tür kişisel ilişki, çocuğun sadece yüksek yararları gerektirdiği takdirde, kısıtlanabilir veya engellenebilir.
- 3) Çocuğun, gözetim olmaksızın ana veya babasından birisiyle kişisel ilişkisinin sürdürülmesi, onun yüksek yararına değilse, ana veya babasıyla gözetim altında kişisel ilişki kurma imkanı ya da diğer şekillerde ilişki kurma imkanı da öngörülmektedir.

Madde 5- Çocukla ana ve babası dışındaki şahıslar arasında kişisel ilişki

- 1) Çocuğun yüksek yararına bağlı olarak, çocukla, ana ve babası dışındaki aile bağları bulunan şahıslar arasında kişisel ilişki kurulabilir.
- 2) Taraf Devletler, bu hükmün kapsamını, 1. fıkrada sözü edilen kimselerden başkalarına da genişletmekte serbesttirler ve böyle bir genişletme durumunda, devletler, 2. maddenin (a) bendinde tanımlanan kişisel ilişki türlerinden hangisinin uygulanacağı hususunda serbestçe karar verebilirler.

Madde 6- Çocuğun bilgilendirilme, danışılma ve görüşlerini ifade etme hakkı

- 1) İç hukukuna göre yeterli ayırt edebilme yeteneğine sahip olduğu kabul edilen bir çocuk kendi yüksek yararlarına açıkça aykırı olmadıkça aşağıdaki haklara sahip olacaktır:
 - ilgili tüm bilgileri almak;
 - danışılmak;
 - görüşlerini ifade etmek.
- 2) Çocuğun, söz konusu görüşleri ile anlaşılabilir istek ve duygularına gereken önem verilecektir.

Madde 7- Kişisel ilişkiler ile ilgili uyuşmazlıkların çözümü

Kişisel ilişkiler ile ilgili uyuşmazlıkların çözümünde adli makamlar aşağıdaki tüm uygun tedbirleri alacaklardır:

- a) Ana ve babanın her ikisinin çocuklarıyla düzenli şekilde kişisel ilişki kurulmasının ve sürdürülmesinin çocuk ve her ikisi yönünden taşıdığı önem hakkında bilgilendirilmelerini sağlamak;
- b) Ana ve baba ile çocukla aile bağları olan diğer şahısları kişisel ilişki kurulması konusunda, özellikle uyuşmazlığın çözümü için aile arabuluculuğu ve diğer yöntemlere başvurmak suretiyle dostane çözüme ulaşmaları için teşvik etmek;
- c) Karar vermeden önce, çocuğun yüksek yararlarına uygun bir karar vermek için, özellikle velayet sorumluluğuna sahip olanlardan yeterli bilgilerin alınmasını sağlamak ve gerektiğinde, diğer ilgili kurum ve kişilerden ek bilgiler temin etmek.

Madde 8- Kişisel ilişki anlaşmaları

- 1) Taraf Devletler, uygun gördükleri usullerle, ana ve baba ile çocukla aile bağları bulunan diğer şahısları, çocukla ilgili olarak kişisel ilişki anlaşması yapılması veya anlaşmanın değiştirilmesi sırasında 4. ilâ 7. maddelerde öngörülen ilkelere riayet etmelerini teşvik edeceklerdir. Bu anlaşmalar tercihen yazılı olmalıdır.

- 2) Talep üzerine, adli makamlar, iç hukukta aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla, çocukla kişisel ilişkiye dair bir anlaşmayı, bu anlaşma çocuğun yüksek yararlarına aykırı olmadıkça tasdik edecektir.

Madde 9- Kişisel ilişkiye dair kararların uygulaması

Taraf Devletler kişisel ilişki kurulmasına dair kararların uygulanmasını sağlamak için tüm uygun tedbirleri alacaklardır.

Madde 10- Kişisel ilişki ile ilgili olarak alınacak koruma tedbirleri ve garantiler

1) Her Taraf Devlet, koruma tedbirleri ve garantilerin kullanılmasını sağlayacak ve geliştirecektir. Söz konusu Devletler merkezi makamları aracılığıyla, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine, bu Taraf Devlet açısından, işbu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesini izleyen 3 ay içinde, söz konusu Sözleşme'nin 14. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde ve 4. maddesinin 3. fıkrasında öngörülen koruma tedbirlerine ve garantilere ek olarak, bu Devletin iç hukukunda mevcut koruma tedbirleri ve garantilerden en az 3 kategoriye bildirecektir. Mevcut koruma tedbirleri ve garantilere ilişkin değişiklikler mümkün olan en kısa süre içinde bildirilecektir.

2) Hal ve şartlar gerektirdiğinde, adli makamlar, her zaman hem kararın uygulanmasını, hem de çocuğun kişisel ilişki süresinin sonunda mutata olarak yaşadığı yere dönmesini ya da hukuka uygun olmayan bir şekilde yerinin değiştirilmemesini sağlamak amacıyla koruma tedbiri veya garantilere tâbi olarak bir kişisel ilişki kararı verebilir.

a) Kararın yerine getirilmesini sağlayan güvence ve garantiler özellikle aşağıdaki hususları ihtiva edebilir:

- Kişisel ilişkinin gözetim altında tutulması;
- Bir kişinin çocuğun ve gerektiğinde ona refakat eden başka bir kimsenin seyahat ve ikamet giderlerini karşılamasından yükümlü tutulması;
- Kişisel ilişki talep eden kimsenin böyle bir ilişkiden yoksun bırakılmamasını sağlamak için çocuğun mutata olarak yanında yaşadığı kişi tarafından teminat verilmesi;
- Çocuğun mutata olarak yanında yaşadığı kimseye, bu kimse kişisel ilişkiye dair karara riayet etmeyi reddettiği takdirde, para cezası verilmesi.

b) Çocuğun iadesini veya haksız olarak yerinin değiştirilmesinin önlenmesine yönelik güvence ve garantiler özellikle aşağıdaki hususları ihtiva edebilir:

- Pasaport veya kimlik belgelerinin ile gerektiğinde, kişisel ilişki için başvuruda bulunan kimsenin, yetkili konsolosluk makamına kişisel ilişki süresinde bu teslimat ile ilgili bildirimde bulunduğunu belirten belgenin teslimi;

- Mali teminatları;
- Mallar üzerindeki ayni teminatları; -Mahkemelere olan yükümlülükler ve taahhütler;
- Çocukla kişisel ilişki kuran kimsenin, çocukla birlikte kişisel ilişkinin kurulacağı yerdeki polis karakolu veya gençlik sosyal hizmet kurumu gibi yetkili bir makama düzenli olarak görünmek zorunluluğunu;

- Çocukla kişisel ilişki için başvuruda bulunan kimsenin kişisel ilişki **kararı** verilmeden ya da kişisel ilişki gerçekleşmeden önce bir velayet veya kişisel ilişki kararına veya her ikisine ilişkin tanımayı ve icra edilebilme beyanını onaylayan, kişisel ilişkinin tesis edileceği Devlet tarafından verilmiş bir belgeyi ibraz etmek yükümlülüğünü;

- Kişisel ilişkinin gerçekleşeceği yer ile ilgili şartların konulmasını ve gerektiğinde herhangi bir ulusal veya sınırötesi bilgi sistemine çocuğun, kişisel ilişkinin kurulacağı Devlettten ayrılmasını önleyen bir yasaklamanın kaydedilmesini;

3) Söz konusu koruma tedbirleri ve garantiler yazılı olacak veya yazılı olarak ispat edilecek ve kişisel ilişkiye dair kararın veya tasdik edilmiş anlaşmanın bir parçasını teşkil edecektir.

4)Eğer koruma tedbirleri veya garantiler başka bir Taraf Devlette uygulanacak ise, adli makam tercihan, söz konusu Taraf Devlette uygulanabilir türden koruma tedbiri ve garantilere karar verecektir.

Bölüm IH-Sınırötesi kişisel ilişkinin geliştirilmesi ve artırılmasına yönelik tedbirler

Madde 11- Merkezi makamlar

1) Her Taraf Devlet, sınırötesi kişisel ilişki hallerinde, işbu Sözleşmede öngörülen görevleri yerine getirmek üzere bir merkezi makam atayacaktır.

2) Federal Devletler, birden fazla hukuk sistemine sahip Devletler veya özerk ülkesel birlikleri olan Devletler birden fazla merkezi makam tayin etmekte ve bunların görevlerinin kişisel veya ülkesel boyutlarını belirlemede serbesttir. Bir Devletin birden fazla merkezi makam atamış olması halinde bu Devlet dahilinde, bir yazışmayı uygun merkezi makama intikal ettirilmek üzere gönderilebileceği merkezi makamı tayin edecektir.

3) Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, bu maddeye göre yapılan herhangi bir atamadan haberdar edilecektir.

Madde 12-Merkezi makamların görevleri

Taraf Devletlerin merkezi makamları:

a) Birbirleriyle işbirliği yapacak ve bu Sözleşmenin amaçlarına ulaşmak için kendi ülkelerinde, adli makamlar da dahil olmak üzere yetkili makamlar arasında işbirliğini artıracaktır. Söz konusu merkezi makamlar en hızlı usullerle hareket edecektir.

b) Bu Sözleşmenin yürütülmesini kolaylaştırmak amacıyla, talep üzerine birbirlerine, 10. maddenin 1. fıkrasında öngörülmüş olanlara ilave olarak, koruma tedbirleri ve garantilerle ilgili daha ayrıntılı bilgiler, kişisel ilişki dahil velayet sorumluluğuyla ilgili mevzuatı, bunları elde edilebilir kılan hizmetler (yasal hizmetler, kamusal fonlar veya başka şekilde karşılanması dahil) ile ilgili bilgilerin yanı sıra söz konusu mevzuat ve hizmetlerde herhangi değişikliğe ilişkin bilgileri sağlayacaktır;

c) Çocuğun yerini bulmak için bütün uygun önlemleri alacaktır;

d) Görülmekte olan davalarla ilgili olarak yasal veya maddi olaylar ve yetkili makamlardan bilgi için gelen taleplerin iletilmesini sağlayacaktır;

e) İşbu Sözleşmenin uygulanmasından doğabilecek her türlü güçlüklerden birbirlerini haberdar etmeyi sürdürecektir ve mümkün olduğu ölçüde işbu Sözleşmenin uygulanmasındaki engelleri ortadan kaldıracaktır.

Madde 13- Uluslararası işbirliği

1) Adli makamlar, merkezi makamlar ve Taraf Devletlerin sosyal ve diğer ilgili kurumları, herbirinin kendi yetki alanı içinde, sınırötesi kişisel ilişkiyle ilgili davalar hakkında işbirliği yapacaktır.

2) Özellikle, merkezi makamlar, Taraf Devletlerin adli makamlarının birbiriyle iletişim kurmalarında ve Sözleşmenin amaçlarına ulaşmak için gerekli olabilecek bilgi ve yardımı temin etmelerinde yardım edecektir.

3) Sınırötesi olaylarda, merkezi makamlar, çocuklara, ana ve babalara ve çocukla aile bağları bulunan diğer şahıslara, özellikle sınırötesi kişisel ilişkiyle ilgili davaların açılmasında yardım edeceklerdir.

Madde 14- Sınırötesi kişisel ilişki kararlarının tanınması ve tenfizi

1) Taraf Devletler, ilgili uluslararası belgelere göre uygulanabilirliği de dahil olmak üzere aşağıdaki hususları sağlayacaktır:

a) Diğer Taraf Devletlerde kişisel ilişki ve velayet haklarıyla ilgili olarak verilmiş kararların tanınması ve tenfizi için bir sistem;

b) Taraf Devletlerde kişisel ilişki ve velayet hakları ile ilgili olarak verilen kararların, muhatap Devlette kişisel ilişki tesis edilmeden önce tanınmasını ve tenfiz edilebilirliğini bildiren bir usul;

2) Eğer bir Taraf Devlet yabancı bir kararın tanınmasını veya tenfizini veya her ikisini, bir anlaşma veya karşılıklılık mevcudiyetinin şartına bağlı tutmakta ise, işbu Sözleşmeyi yabancı bir kişisel ilişki kararının tanınması veya tenfizi veya her ikisi için yasal bir temel olarak kabul edebilir.

Madde 15- Sınırötesi kişisel ilişki kararlarının uygulanmasının şartları

Başka bir Taraf Devlette verilen sınırötesi kişisel ilişki kararının uygulanacağı Taraf Devletin adli makamı, böyle bir kişisel ilişki kararının tanınmasında veya tenfiz edilebilirliğin bildirilmesinde veya daha sonraki herhangi bir aşamada , kararın esaslı unsurlarına uyulması koşuluyla ve özellikle, şartlardaki bir değişikliği ve ilgili kişilerce yapılan düzenlemeleri dikkate alarak, bu kişisel ilişkinin kurulmasını kolaylaştırmak için gerekli ise, kararın icrası için şartların yanı sıra bu karara ekli her türlü koruma tedbirleri veya garantileri uyarlayabilir veya tespit edebilir. Yabancı karar hiçbir koşulda esastan incelenemez.

Madde 16- Çocuğun iadesi

1) Bir kişisel ilişki kararma dayanan sınırötesi kişisel ilişki süresinin sonunda çocuk iade edilmezse, yetkili makamlar, talep üzerine, gerektiğinde, uluslararası belgelerin ve iç hukukun ilgili hükümlerini uygulamak ve uygun olduğu takdirde kişisel ilişki kararında öngörülebilecek söz konusu koruma tedbirlerini ve garantileri uygulamak suretiyle çocuğun derhal iadesini sağlayacaktır.

2) Çocuğun iadesi hakkında bir karar, mümkün olduğu ölçüde bir iade başvurusunun yapıldığı tarihten itibaren altı hafta içinde verilecektir.

Madde 17- Masraflar

Geri dönme masrafı hariç olmak üzere her Taraf Devlet, o Devletin merkezi makamı tarafından bu Sözleşmeye göre başvuran adına alman herhangi bir tedbir yönünden başvurandan herhangi bir ödeme talep etmemeyi taahhüt eder.

Madde 18- Dil şartı

1) İlgili merkezi makamlar arasında yapılan herhangi bir özel anlaşma saklı kalmak üzere;

a) Muhatap Devletin merkezi makamı ile yazışmalar, işbu Devletin resmî dilinde veya resmî dillerinden birinde yapılacak veya söz konusu dilde yapılmış birer tercümesi eklenecektir;

b) Bununla birlikte muhatap Devletin merkezi makamı İngilizce veya Fransızca yapılan yazışmaları veya bu dillerden birinde birer tercümesi eklenen yazışmaları kabul edecektir.

2) Yapılan araştırmaların sonuçları da dahil olmak üzere, muhatap Devletin merkezi makamından gelen yazışmalar, söz konusu Devletin resmî dilinde veya resmî dillerinden birinde yahut İngilizce veya Fransızca yapılabilir.

3) Ancak, bir Taraf Devlet, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine beyanda bulunmak suretiyle kendi merkezi makamlarına gönderilecek herhangi bir başvuru, yazışma veya diğer belgelerde bu maddenin 1. ve 2. fıkraları gereğince İngilizce veya Fransızcanın kullanılmasına karşı çıkabilir.

Bölüm IV- Diğer belgelerle ilişki

Madde 19- Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ve Velayetin Yeniden Tesisi Hakkında Avrupa Sözleşmesi ile ilişki

20 Mayıs 1980 tarihli Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Velayetin Yeniden Tesisi Hakkında Avrupa Sözleşmesi'nin (105 Nolu Sözleşme) 11 .maddesinin 2. ve 3.fıkraları ayrıca mevcut Sözleşmeye taraf olan Devletler arasındaki ilişkilere uygulanmayacaktır.

Madde 20- Diğer belgelerle ilişkiler

Bu Sözleşme, mevcut Sözleşmeye taraf olan Devletlerin taraf olduğu veya taraf olacağı ve bu Sözleşme ile düzenlenen konularda hükümler ihtiva eden herhangi bir uluslararası belgeyi etkilemeyecektir. Özellikle, bu Sözleşme aşağıdaki hukukî belgelerin uygulanmasına hanel getirmeyecektir:

a) Küçüklerin Korunması Konusunda Makamların Yetkisine ve Uygulanacak Kanuna Dair 5 Ekim 1961 tarihli Lahey Sözleşmesi,

b) Yukarıdaki 19.maddeye tabi olmak kaydıyla Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Anlaşması,

c) Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukukî Veçhelerine Dair 25 Ekim 1980 tarihli Lahey Sözleşmesi,

d) Velayet Sorumluluğu ve Çocukların Korunmasına yönelik Tedbirler yönünden Yetki, Uygulanacak Hukuk, Tanıma, Tenfiz ve İşbirliği Hakkında 19 Ekim 1996 tarihli Lahey Sözleşmesi.

2) Bu Sözleşmedeki hiçbir hüküm, Tarafları, bu Sözleşmenin hükümlerini geliştiren veya tamamlayan veya bunların uygulanma alanını genişleten uluslararası anlaşmaları akdetmelerine engel teşkil etmeyecektir.

3) Karşılıklı ilişkilerde, Avrupa Topluluğuna üye olan Taraf Devletler, Topluluk kurallarını uygulayacak ve bundan ötürü, ilgili bulunduğu belirli bir konuyu düzenleyen Topluluk kuralının bulunmaması durumu ayrık olmak üzere, bu Sözleşmeden ortaya çıkan kuralları uygulamayacaktır.

Bölüm V- Sözleşmeye yönelik değişiklikler Madde 21 - Değişiklikler

1) Bir Tarafça işbu Sözleşmeye karşı yapılan bir değişiklik önerisi, Avrupa Konseyine üye Devletlere, her imza edene, her Taraf Devlete, Avrupa Topluluğuna, 22.maddenin hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmeyi imzalamaya davet edilen her Devlete ve 23.madde hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmeye katılmaya davet edilen her Devlete gönderilmek üzere Avrupa Konseyi Genel Sekreterine iletilecektir.

2) Bir Tarafın önerdiği herhangi bir değişiklik, önerilen değişiklik hakkındaki görüşlerini Bakanlar Komitesi'ne sunacak olan Hukukî İşbirliği Hakkında Avrupa Komitesine (CDCS) iletilecektir.

3) Bakanlar Komitesi, önerilen değişikliği ve Hukukî İşbirliği Hakkında Avrupa Komitesi (CDCS) tarafından sunulan görüşü inceledikten ve Avrupa Konseyine üye olmayan Sözleşmenin Tarafları ile istişarelerde bulunduktan sonra değişikliği kabul edebilir.

4) Bu maddenin 3.fıkrasına uygun olarak Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen değişiklik metni kabul için Taraflara gönderilecektir.

5) Bu maddenin 3.fıkrasına uygun olarak kabul edilen her değişiklik, bütün Tarafların, bu değişikliği kabul ettiklerini Genel Sekretere bildirdikleri tarihten itibaren bir aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

Bölüm VI- Nihai hükümler

Madde 22- İmza ve yürürlüğe giriş

1) İşbu Sözleşme, Avrupa Konseyine üye Devletlerin, bu Sözleşmenin hazırlanmasına katılan üye olmayan Devletlerin ve Avrupa Topluluğunun imzasına açıktır.

2) İşbu Sözleşme onay, kabul veya tasdiğe tâbidir. Onay kabul veya tasdik belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

3) İşbu Sözleşme, Avrupa Konseyine üye en az iki Devletin dahil olduğu üç Devletin, önceki fıkranın hükümlerine uygun olarak, bu Sözleşme ile bağlı olma rızalarını açıkladıktan tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

4) İşbu Sözleşme bağlı olma rızasını daha sonra bildirmiş olan 1. fıkrada sözü edilen bir Devlet veya Avrupa Topluluğu bakımından, onay, kabul veya tasdik belgesinin tevdi edildiği tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

Madde 23 - Sözleşmeye katılma

1) İşbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesini takiben, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Taraflarla istişarede bulunduktan sonra, bu Sözleşmenin hazırlanmasına katılmayan Avrupa Konseyi üyesi olmayan her Devleti, Avrupa Konseyi Statüsünün 20. maddesinde öngörülen çoğunlukla alınan bir kararla ve Bakanlar Komitesine katılmaya yetkili olan Akit Devletlerin temsilcilerinin oybirliği ile bu Sözleşmeye katılmaya davet edebilir.

2) Katılan her Devlet yönünden, işbu Sözleşme, katılım belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edildiği tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

Madde 24 - Ülkesel uygulama

1) Her Devlet veya Avrupa Topluluğu, imza sırasında veya onay, kabul, tasdik, veya katılım belgesini tevdi ettiği sırada, bu Sözleşmenin uygulanacağı ülke toprağını veya ülke topraklarını belirleyebilir.

2) Her Taraf, daha sonraki bir tarihte, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir beyan ile, beyanda belirttiği uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu veya adına taahhütlerde bulunmaya yetkili bulunduğu diğer bir ülkeye bu Sözleşmenin uygulanma alanını genişletebilir. Böyle bir ülke yönünden Sözleşme, söz konusu beyanın Genel Sekreter tarafından alındığı tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

3) Önceki iki fıkra uyarınca yapılan bir beyan bu beyanda belirlenen herhangi bir ülkeyle ilgili olarak, Genel Sekretere yapılacak bir bildiri ile geri alınabilir. Geri alma, Genel Sekreter tarafından böyle bir bildirin alınacağı tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde hüküm ifade edecektir.

Madde 25- Çekinceler

İşbu Sözleşmenin hiç bir hükmü yönünden çekince konulamaz.

Madde 26- Feshi ihbar

1) Her bir Taraf, her zaman, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bir bildirimde bulunmak suretiyle işbu Sözleşmenin feshini ihbar edebilir.

2) Böyle bir fesih ihbarı, bildirim Gen. Sekreter tarafından alındığı tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde geçerli olacaktır.

Madde 27- Bildirimler

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri; Avrupa Konseyi üyesi Devletlere, imzalayan her Devlete, her Taraf Devlete, Avrupa Topluluğuna, 22.maddenin hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmeyi imzalamaya davet edilen her Devlete, 23.maddenin hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmeye katılmaya davet edilen her Devlete aşağıdaki hususları bildirecektir:

- a) her imzayı;
- b) her onay, kabul, tasdik veya katılım belgesinin tevdi;
- c) İşbu Sözleşmenin 22. ve 23.maddelerine uygun olarak yürürlüğe girdiği her tarihi;
- d) 21.maddeye uygun olarak kabul edilen her değişikliği ve böyle bir değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihi,
- e) 18.maddenin hükümleri uyarınca yapılan her beyanı;
- f) 26.maddenin hükümleri uyarınca yapılan her fesih ihbarını;

g)Özellikle, bu Sözleşmenin 10. ve 11.maddeleriyle ilgili olarak, yapılan diğer her bir iş, bildiri veya iletişimi.

Bunu teyiden, usulüne uygun olarak yetkili kılınan aşağıdaki imza sahipleri işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

15 Mayıs 2003 tarihinde, Strazburg'da iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, İngilizce ve Fransızca, tek nüsha olarak düzenlenmiş olup, Avrupa Konseyi arşivine tevdi edilecektir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üyesi Devletler, işbu Sözleşmenin hazırlanmasına katılmış üye olmayan Devletler, Avrupa Topluluğu ile işbu Sözleşmeye katılmaya davet edilen Devletlerin herbirine onaylı örneklerini gönderecektir.